

GAZETA TRANSILVANIEI

Onor.
991
Biblioteca Universității

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA
1838
GHILBARIȚIU ȘI SPINȚIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATI
BRAȘOV
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 200. Autorități și Societăți lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 58 10 August 1941 Anul 104

O demisie semnificativă

de I. Bozdog

Scurta informație a fraților noștri din America privitoare la demisia fostului președinte al Statelor Unite, Hoover, din președenția onorifică a unei ligi revizioniste, — între împrejurările de încordare mondială de azi, — e un semn bun. Capetele cumpănite, conștii de răspunderea ținutei lor față de cutremurele de astăzi și eventualele luncări de mâne, nizuiesc să deschidă ochii prea pătimiși, să oprească brațe prea încordate, să închidă guri prea gălăgioase.

Intreaga atitudine din trecutul mai îndepărtat și de azi a fostului președinte al Statelor Unite îl situează în categoria oamenilor cu judecată calmă, cu perspectiva de prevederi și pătruns de duhul unei păci adevărate și drepte între popoare.

Să ne reamintim de opintirile ce le face acest om, de doi ani, pentru a ține America în afara groaznicului războiu de astăzi și vom înțelege mai ușor pentru ce, ridicându-se peste ruinele lumii, înclăștată astăzi, nu poate nici să aprobe, cu atât mai puțin să patroneze mișcări și scrieri, care au fost și în trecut, și vor fi și în viitor focare perpetue pentru mari conflagrațiuni.

Ultima lucrare de propagandă (ce cunosc eu), menită să statornicească cumpănă dreaptă între Europa de azi și cea de mâne, este cartea Dlui Bajcsy Zsilinszky Endre, „Locul și soarta noastră în Europa”, apărută în primăvara anului 1941.

Cartea — se pare — i-a fost trimisă și președintelui de onoare și în favorul ei se fac mari opintiri, mai ales acolo, unde cei vizați în ea pot să reacționeze mai puțin.

Intreaga lucrare e grefată în jurul unei „idei salvatoare” a viitoarei păci europene și mondiale, care ar depinde de rezolvarea obiectivă și singură logică a chestiunii bazinului dunărean.

Coperta însăși a cărții poartă o hartă frumos lucrată, în cele mai vii culori posibile, care reprezintă Imperiul Sf. Ștefan, milenar, între granițele lui „istorice” și „firești”, care cuprinde întreg bazinul carpato-dunărean, cu toate provinciile (inclusiv Burghenlandul, Croația, Slavonia, Sârbia, Bosnia, Muntenegru-Dalmația și părțile corespunzătoare ale mării adriatice) indicând în imagine ceea ce are să fie demonstrat în cele 361 pagini ale lucrării.

Cauzele adevăratului cataclism mondial de astăzi sunt reduse la gresala istorică săvârșită la încheierea trecutului războiu mondial.

„Pământul Europei a fost prefăcut în mlaștina noii catastrofe, mai mult decât prin Versailles, prin Trianon. Un bazin dunărean organizat cu minte și în chip natural, prin conservarea organică și mecanică a adevăratelor forțe, n'ar fi aruncat Polonia jertfă pornirilor îngrozitoare ale vecinătății ruso-germane” (pag. 8). Singurii salvatori ai Europei pot să fie Ungurii și Slavii de sud, atât pe teren politic, cât și militar. (pag. 9).

— Continuare în pagina 3-a —

HORIA

(Vasile Nicola-Ursu din Albac)
1730-1785

HORIA ANFÜHRER.
DER WALACHISCHEN REBELLEN.
welcher den 30ten X^{ten} 1784 in der Radaker Waldung gefangen genommen worden.

FOILETONUL
GAZETEI TRANSILVANIEI

Sonnet

Răsar la tample fire de argint
Spunându-mi crud că iarna e pe drum,
A vieții tristă iarnă. — De acum
Adio visuri, farmec și alint.

M'am îmbătat de al teilor parfum,
Am odihnit pe flori de mărgărit,
Dcr astăzi văd că toate-acestea mint,
Că totul e vedenie și fum.

Doar firul alb la tîmplă spune clar
— Cum cel de aur spune n'a putut —
Că rătăcind prin lume înzadar

Ne-apropiem de teagănul de lut,
In care-i dat a ne întoarce iar
Când farmecul și vietele-a trecut.

Ecat. Pitîș

Din alte vremi

de Prof. I. Simionescu
Președintele Academiei Române

În sesiunea generală din anul acesta, Academia Română a serbat împlinirea de 75 ani de viață. Cu acest prilej Secretarul general, Dl A. Lapedatu, a reamintit însuflețirea ce a domnit la începutul activității înaltei noastre instituții de cultură națională și în deosebi primirea entuziastă ce s'a făcut reprezentanților Transilvaniei, după relatările ziarelor din acele vremuri.

Intr'o recentă lucrare tipărită în „Cultura creștină,” harnicul profesor dela Blaj, Dl Ștefan Manciulea, arată mai amănunțit cele întâmplate atunci. În descrierea sa se bizuie pe corespondența și actele păstrate la Blaj din moștenirea bogată a lui T. Cipariu.

Nu e rău, tocmai în împrejurările

Desrobirea Ucrainei

de A. A. Mureșianu

Nu sunt greșeli mai mari în politică, decât cele ce se săvârșesc din necunoașterea și disconsiderarea realităților etnografice, trecute și prezente, ale popoarelor.

Câtă nenorocire ar fi împiedecat de a se revărsa asupra omenirii și Marea Antantă din Războiul trecut, dacă ea ar fi aplicat principiile puse la baza conferințelor sale de pace nu numai față de imperiile poliglote și asupritoare de naționalități ale Austro-Ungariei și Turciei, ci și față de cel mai poliglot și cel mai tiranic stat centralizator al lumii — Rusia.

Fără îndoială că la săvârșirea acestei mari și neiertate greșeli din partea Antantei a contribuit, pe lângă slaba ei informație asupra problemelor etnice și naționale ale vastei împărății, și abilitatea guvernelor și a diplomației acesteia, care a reușit să paralizeze efectele propagandei făcute în străinătate de popoarele sale subjugate și să-și păstreze și în fața conferințelor de pace aparenta justificării și legitimității ei de stat „istoric” și „național”

Precum ne-o spunea la 1920 și „președintele misiunii diplomatice a Republicii Naționale Ucrainene în România”, Constantin Matzievici, politica de atunci a Antantei a fost adusă la neputință de faptul „completei ignoranțe a treburilor interne ale Rusiei și de frica recunoașterii inexistenței Rusiei unice și indivizibile”, recunoaștere care ar fi trebuit să ducă la inevitabila și completa ei desființare.

După înșeși statisticele oficiale ale imperiului rus din vremea țarilor, națiunea dominantă a acestuia, „Rușii Mari” sau „Velico-Rușii” nu formau decât 43.3% a populației sale totale. În majoritatea de 56.7% a celorlalte popoare supuse „sfintei coroane rusești” cel mai numeros și mai important era, fără îndoială, poporul Rutenilor ucrainieni, cunoscuți și de Români, încă din

Continuare în pag. 3-a

de azi, de insistat asupra acestor întâmplări, care-și au importanța lor sufletească.

Academia Română n'a fost înființată din spirit de imitare, cum s'a procedat cu multe forme îndeplinite în grabă, la închegarea noului stat românesc, numai ca să capete măcar aparenta asemănare cu altele mai vechi.

Gândul întemeietorilor ei corespunde unei nevoi naționale, așa cum trebuia să fie când țara a pornit pe un drum nou.

Trebuiau, înainte de orice, reguli hotărâte, pentru ca unitatea graiului strămoșesc să fie statornicită și întărită, astfel ca temelia așezărilor viitoare să fie trainică.

Desrobirea Ucrainei

Continuare din pag. 1-a

epoca Varegilor, tot sub numirea generală de „Ruși” sau „Rusnici”. *Ucrainenii formează însă, chiar după constatarea antropologilor și etnologilor ruși, o națiune tot atât de deosebită de Veico-Rușii dela Nord, ca și Polonii și Cehii.*

Faptul deosebiri lor temeinice de Rușii moscoviți, pe care și ei îi numesc „Moscali” ca și noi Românii, îl dovedesc și luptele lor îndârjite din decursul timpurilor împotriva năzuințelor de cucerire și cutropire ale acelor.

Supuși și stăpâniți multă vreme de Tatauri, Ucrainenii ajung în veacul al 14-lea sub autoritatea puternicului regat polono-lituan, de sub care reușește să-i elibereze, în prima jumătate a veacului al 17-lea, faimosul lor hatman Bogdan Hmelnițki, cuscrul voevodului Moldovei Vasile Lupu.

Pentru a scăpa pe de-o parte de jugul Polonilor, iar pe de altă parte de presiunea tot mai puternică a Turcilor, stăpânitori ai teritoriului nordic al Mării Negre, hatmanul Hmelnițki încheie în anul 1654 cu țarul Moscovei un tratat de alianță și uniune personală, tratat fatal care a deschis calea năzuințelor de expansiune spre Sud ale Moscoviților și a supunerii și subjugării treptate a poporului ucrainian.

Prin victoriile câștigate cu ajutorul Românilor, asupra Polonilor (la 1672, la Camenița) și asupra Rușilor, (la 1677, la Cehrin), Turcii ajung stăpâni ai Ucrainei, iar la 1681 ei numesc hatman al ei pe voevodul Moldovei Gheorghe Duca, care și începu de aici înainte a se scrie „Domn Țării Moldovei și Ucrainei”.

Căzuți, după înfrângerea Turcilor la Viena, iarși sub stăpânirea Poloniei și a Moscovei, Ucrainenii fac o ultimă mare încercare de a-și redobândi independența cu prilejul campaniei, la început victorioase, împotriva lui Petru cel Mare, a viteazului rege al Suediei, Carol XII, sub conducerea hatmanului Ioan Mazepa, dar după înfrângerea dela Pultava (1709), acesta este nevoit să se refugieze, dimpreună cu regele Suediei, în Moldova. Ucrainenii au plătit însă această încercare de eliberare a lor foarte scump, căci Moscoviții desființară autonomia țării lor, jefuiră și arseră capitala ei Baturin, nimiciră organizația ei militară, a Zaporijenilor de Sici, și aplicară răsculațiilor cele mai crâncene pedepse, deportându-i cu miile în ocnele de lângă Petersburg. Tirania Moscoviților merse atât de departe, încât ei opriră Ucrainenilor nu numai întrebuințarea limbii lor în școli, ci chiar și tipărirea în ea a cărților științifice bisericești.

Cu toată politica de centralizare și rusificare sistematică, dusă de guvernul moscovit în ultimele două veacuri, Ucrainenii nu și-au pierdut conștiința individualității lor naționale și după revoluția din 1917, ei au fost cei dintâi, între popoarele robite ale coroanei de falsă strălucire a țarilor, care și-au pretins drepturile lor naționale, silind guvernul central dela Petersburg ca să recunoască, la 4 August 1917, printr-o lege specială, „independența Ucrainei” și dreptul ei de a-și forma un guvern propriu, ca organ de conducere al statului, ceea ce se și împlinși de către „Rada Centrală Ucrainiană” dela Kiev încă în Aprilie al aceluiași an.

Ucraina proclamându-se la 7 Noiembrie 1917 „Republică independentă”, legată numai federativ cu Rusia, Bolșevicii, care puseseră între timp stăpânire asupra Rusiei de Nord, i-au declarat războiu. Intervenind însă pacea dela Brest-Litovsk, ea fu ocupată de Germani, care numiră hatman al ei pe fostul general țarist Skoropadski.

Evenimentele din toamna anului 1918, retragerea armatei de ocupație germană și reînceperea ofensivei bolșevice, au transformat Ucraina iarși în teatru de războiu. Antanta a comis și acum marea greșală de a sprijini, fără nici o rezervă, acțiunea pornită împotriva Bolșevicilor de reprezentanții

BRAȘOVUL DE ALTĂDATĂ

Poarta de intrare în str. Regele Mihai I. la 1859

In stânga, muntele TÂMPA, pe care, dintr'o greșală geografică se infipsea o strajă de piatră. Pe urmă eroarea a fost rectificată radical.

Răboiul lui Ion

Brașovul, Dioclețian și prețurile maximale

Mă gândeam, într-o vreme, că ideea prețurilor maximale aparține vremurilor mai nouă. Eu cel puțin n'am auzit de ele decât în timpul războiului trecut și, deși țin pe atunci, nu mi-au făcut cine știe ce impresie bună. Și atunci se maximalizaseră toate, dar cu atâta râvnă, încât nu se mai găsea decât slăvita fasole, o legumă tare... nervoasă, cum am zice astăzi. O mâncam numai de trei ori pe zi, sub diferite numiri; dimineața, la amiază și seara. Și deși medicina susține că fasolea e aliment *greu* pentru masa de seară, noi, cei care am mâncat mămăliga anului 1917 a Moldovei, susținem că *greu* ne era numai când nu găseam nici fasole.

Dar să nu uităm vorba!

Dau zilele astea de o însemnare, — tot într-o publicație din anul 1917 — după care primul „premare”, dornic să-și fericească supușii, ar fi fost împăratul roman *Dioclețian*. Acesta, prin anul 303 după nașterea Mântuitorului, tot socotindu-se cum să pună capăt speculei cu alimentele, a născocit prețurile maximale, pe care, amar-nic cum era, le-a pus imediat în aplicare.

Vasăzică asta era acum 1638 de ani.

Bine a făcut Dioclețian! — o să bateți din palme Dumneavoastră, chibzuind că i-o fi învățat minte pe neomenoșii negustori ai Romei, să nu mai ia șapte pei de pe o oaie.

Bine și nu prea, vorba țiganului când s'a dus la spovedit,

pentru că dacă „maximalizările” lui Dioclețian — numai ce e drept — au scăzut „prețurile”, au scăzut, totodată și cantitatea alimentelor de pe piața Romei și încă în așa hal, de puteai să tragi cu... capatul, și nu mai găseai o găină cale de o poștă dela zidurile Romei încolo.

De 1638 ani istoria asta se tot repetă, cu mici variațiuni.

Că, — așa de pildă — cineva îmi spunea, cum la trimis nevasta să cumpere un chil de carne. (Nu radeți, c'am văzut și profesori universitari făcând pe servitoarea în fața lăptăriilor!) Omul a luat 80 de lei, precum sta scris în Ordonanța maximalizatoare a Primăriei și... s'a întors acasă cu banii în buzunar și fără carne. Măcelarul, om vorbăreț altcum, nici nu i-a răspuns, dar i-a zâmbit cu înțeleșuri:

— Da ce, Dumneata n'ai auzit de pățania lui Dioclețian?

Iar cum nevasta nu putea pune la foc *pățania* împăratului roman, omul s'a dus la *cineva*, care l-a îndreptat la *altcineva* și astfel s'a întors acasă cu un chil de carne, cumpărat exact cu 180 de lei, „cu protecție”, că altfel...

Parcă aud: Așa se încurajează specula!

De asta sunt și eu convins și d'aia pun cazul la gazetă. Numai că chestia cu chilul de carne e dată numai ca pildă. Că luați Dumneavoastră toate prețurile maximale din această ordonanță și hrăniți-vă Dumneavoastră și toți ai

O demisie semnificativă

Continuare din pag. 1-a

Pentru viitor încă nu se poate găsi o altă cumpănă, căci singură ideea imperiului Sf. Ștefan a fost întotdeauna *contrară tendințelor de expansiune germană* (pag. 34—36).

Dar și nouilor curente și ideologii nimeni n'are curajul să li se opună, în afară de ei — căci „schimbare mare, creatoare, nu poate produce prin simpla rostire de vorbe și concepții și introducerea frauduloasă de „mituri politice” și veșnic antipatice ungerului, — chiar înfrumusețate cu decoruri de hârtie tricoloră — nici mișcările forțate de autoritate, fie ele eroice „mișcări” sau *Be-wegungen*” (pag. 89).

Nu poate accepta inovația un neam, care vede azi „Formula militară străveche maghiară transformată în sistem militar mondial”.

Precum a fost atacat în trecut sistemul nostru militar, *astfel asaltează acum moda totalitarismului strein spiritul nostru politic de autogovernare.*

Spiritul bătos și de cazarmă perimat din viața militară, se crede azi că va fi bun în „lumea nouă” politică pentru transformarea vieții naționale sociale și de stat. (pag. 107).

Fața de concentrările și forța numerică a națiunilor „nu ne vom putea deșosi niciodată să recunoaștem în viața internațională ca adevăr unic și superior *legea animalică și primitivă a numărului*” (pag. 109).

În fața acestor legi noi, ce se impun prin forță, compromisul de politică externă poate fi o tranziție, care astăzi este, mâne se întărește, poemă slăbește sau poate dispărea, dar trădarea formeii de viață străveche și schimbarea ei cu una streină, este nimicirea de rasă și națiune. De aceea nu poate fi pentru noi o chestiune de târguială: alegerea între dictatură și constituționalitate. (pag. 109).

Adevărul istoric este, că dacă în baza anecdotelor organizării n'am fi pus capăt la 896 luptelor dintre neamurile Bavar-Morave și *nu puneam baza imperiului creștin al Sf. Ștefan și nu-l apăram cu curaj de leu, timp de o mie de ani, azi întregul bazin dunărean ar fi german până la Marea Neagră.*

Suprema greșală s'a comis când „Înțelepții au rupt Ungaria de Apus dela patria mamă, i-au aruncat-o Austriei, fără să o fi cerut cineva și în vreme ce se făceau și alte rectificări stângace de hartă, sub titlu de prevenire a imperialismului german, s'au îngrijit, cu prevederea unui bun negustor, ca la timpul său Anchlussul să fie cel puțin cât mai bogat”. (pag. 137). *Când tocmai din contră ar fi trebuit să pună în linie de bătaie forțele istorice, să le ajute și organizeze, dacă ar fi dorit să prevină serios și cu rezultat un nou asalt al imperialismului german spre răsărit.* (144).

Tendința cărții este evidentă și până aci, dar adevăratele teorii de politică mondială abia de-acum vor fi formulate și se vede că Dl. Hoover nu e de acord cu ele.

casei numai o lună cu ce puteți cumpăra la aceste prețuri.

Atunci o să ziceți și Dumneavoastră, cum zic eu acum:

— Dacă dela Dioclețian încoace, 1638 de ani istoria cu eficacitatea prețurilor maximale s'a tot repetat, de ce nu se mai schimbă piesa? I. C.

ideii unității țariste, generalii Denikin, Colceag și Iudenici. Aceștia în loc să recunoască drepturile de autodeterminare și independență ale poporului ucrainian și să lupte împreună cu el împotriva dușmanului comun, au pornit în același timp ofensiva și împotriva armatei naționale ucrainiene, organizate și conduse de generalul Petliura. Aceeași greșală o făcură și Polonii care, conduși de absurdele lor pretenții teritoriale „istorice” asupra Ucrainei, au început și ei lupta pe două fronturi.

Sfârșitul acestei nenorocite și ne-bune politici nu putea fi decât dezastul, și al unora, și al celorlalți, înlesnind întinderea stăpânirii bolșevice și asupra celor mai bogate regiuni ale fostului imperiu al țarilor.

Marele avânt cultural al Ucrainenilor din scurta epocă a renașterii lor naționale din anii 1917—1920, manifestat prin înființarea a două universități naționale, la Kiev și la Cameneț, a douăzeci de licee și a altor școli, prin publicarea a douăzeci de cotidiene

în limba națională și prin intensificarea activității economice și industriale, este cea mai bună dovadă că poporul ucrainian, care numără aproape 40 de milioane de suflete, nu numai că este capabil de a-și conduce în viitor singur destinele sale, dar că în noua organizare a Europei el poate — și va trebui — să devină unul din factorii de capetenie ai stabilității echilibrului ei politic în Orientul scăpat, prin acest războiu, definitiv de spectrul îngrozitor al auto-cratismului, tiraniei și anarhiei asiatice.

"Darul ostaşului" în jud. Braşov

Comunicat

Pentru ca cetăţenii să aibă cunoştinţă de sumele realizate cu prilejul chetei publice ce s'a efectuat în ziua de 20 Iulie 1941, pentru "Darul ostaşului" în comunele din judeţul Braşov, dăm mai jos rezultatul acestei chete, pe comune:

1. Apaşa	Lei 270
2. Baci	Lei 4060
3. Barcani	Lei 1750
4. Bod	Lei 13135
5. Budila	Lei 2400
6. Cernatu	Lei 12887
7. Codlea	Lei 11323
8. Cristian	Lei 4500
9. Crizbav	Lei 1090
10. Dobârlău	Lei 1078
11. Feldioara	Lei 2891
12. Ghimbav	Lei 2353
13. Hălhiu	Lei 7500
14. Hărman	Lei 18933
15. Holbav	Lei 2752
16. Intors-Buzăului	Lei 4507
17. Măeruş	Lei 2263
18. Măgura	Lei 1415
19. Mărcuş	Lei 2517
20. Moeciul de Jos	Lei 1449
21. Poşverea	Lei 1718
22. Poiana-Mărului	Lei 2615
23. Prejmer	Lei 12826
24. Purcăreni	Lei 2506
25. Râşnov	Lei 4017
26. Rotbav	Lei 2700
27. Satulung	Lei 2073
28. Satu-Nou	Lei 3266
29. Sânpetru	Lei 10584
30. Sita-Buzăului	Lei 1650
31. Sirnea	Lei 707
32. Târguleni	Lei 3000
33. Teliu	Lei 3422
34. Tohanul-Nou	Lei 400
35. Tohanul-Vechiu	Lei 1320
36. Turcheş	Lei 15530
37. Tănţari	Lei 4650
38. Vama-Buzăului	Lei 2200
39. Vlădeni	Lei 4700
40. Vulcan	Lei 12457
41. Zărneşti	Lei 6040
42. Zizin	Lei 2750
43. Araci	Lei 5000
44. Ariuşd	Lei 683
45. Doboli de Jos	Lei 7000
46. Hăghig	Lei 1058
47. Lunca-Calnicului	Lei 1614
48. Ormeniş	Lei 130

Total Lei 215.689.

Adecă (două sute cincisprezece mii şasesute optzeci şi nouă), sumă ce s'a colectat în comunele din jud. Braşov.

La această sumă se mai adaugă Lei 293.959., adecă (două sute nouăzeci şi trei mii nouă sute cincizeci şi nouă Lei) sumă ce s'a realizat în oraşul Braşov, din chetă şi donaţii, deci în total în oraşul şi judeţul Braşov, s'a adunat suma de Lei 509.648.

Prefectura judeţului, aduce pe această cale tuturor călduroase mulţumiri pentru preţioasa şi patriotică lor contribuţie, dând astfel dovadă că cei rămaşi acasă sunt alături de ostaşii noştri care luptă contra bolşevismului.

p. Pefect,
A. Comanescu

Şeful Serv. Financiar,
Al. Taus

sănătatea şi vieaţa soţiei, cu care se împreună. Dă naştere la copii sifilitici, dela care pleacă un şir întreg de nenorociţi cu tot felul de infirmităţi, care toţi au dreptul să-l blesteme în veci vecilor pe acela, care a ştiut că e bolnav şi n'a făcut pentru sănătatea sa şi a celor mulţi îmbolnăviţi de el, ceea ce trebuia să facă:

Să se apere de sifilis, iar dacă s'a îmbolnăvit, să se trateze.

(nc)

Atacul Aerian cu bombe

camuflajul, minele electrice, perdelele de fum: Mijloacele curente de luptă în Regnul zoologic

Berlin, 5. — (UTA) Vestitul naturalist Wilhelm Beebe demonstrează într'un interesant tratat, că şi în lumea animalelor, se întrebuiţează aceleaşi metode şi instrumente de luptă, ca şi în războaiele moderne. El ne descrie războiul animalelor din junglă în felul următor:

În junglă, sentimentul urei este inexistent. În aceste conflicte din junglă, nu există decât principiul combativităţii bazat pe victoria celui mai tare. În metodele de luptă ale vieţuitoarelor din junglă, atât în ofensivă cât şi în defensivă, se distinge o izbitoare asemănare cu metodele moderne de războiu.

Se ştie că bombele sunt o creaţie exclusiv a spiritului inventativ omnesc. Lansatul bombelor însă e un procedeu cunoscut şi în lumea animalelor. Doi călători demni de încredere au observat în peregrinările lor prin Africa, că vulturii africani zboară ţinând în ghiare nişte pietre cu un format special, pe care le aruncă ca pe nişte bombe, dela înălţime, faşupra cuiburilor cu ouă de struţ. Bombardamentul este executat cu succese depline.

Deasemenea camuflajul este un procedeu de luptă deseori întrebuiţat în lumea animalelor. Acest fapt e notoriu. Spre exemplu: un şarpe boa constrictor îşi aşează corpul său peştriş şi extrem de lung în apropierea prăzii, în anumite locuri, unde lumina şi umbra într'un joc perfect, se îmbină măestrit printre crengile copacilor, astfel încât dă aparenţa unei grămezi de nisip invizibilă în junglă. Dacă noi înşine mergem prin junglă, suntem observaţi de sute de ochi, pe care senzaţiile noastre vizuale imperfecte nu-i pot percepe niciodată. Extraordinare exemple de camuflaj sunt cazurile de mitism, adică asemănarea eu deosebită artă, până la identitate.

Măestria animalelor se vedeşte în variate chipuri şi feluri.

Astfel sunt muşte şi molii care pot fi absolut confundate cu viespile şi

în consecinţă, nimeni nu cutează să le atingă pentru a le distruge, rămânând astfel în viaţă.

Despre procedeele întrebuiţate în războiul modern, s'a accentuat în deosebite rânduri asupra numelui de mine magnetice, care au proprietatea de a exploda cu un efect extraordinar de nimicitor asupra oricărui vas, fără ca totuşi acel vas să atingă cel puţin mina. E deajuns ca o singură piesă de oţel sau fier să fie în apropierea minei magnetice, pentru ca efectul dezastrului să se discearnă îndată. Savantul Beebe relatează o ciudată întâmplare luată din lumea animalelor, asemănătoare minelor electrice:

"Mă aflam pe puntea unui vas. Goleam o găleată cu apă în rezervorul vasului, când deodată m'am simţit aruncat înapoi, împins de o putere nevăzută. Ce se întâmplase? În rezervorul de apă se găsea un ţipar lung de o jumătate de metru. Se ştie că ţiparii emit emanaţii electrice. Turburarea apei sale liniştită din rezervor prin golirea găleţii, l-a îndemnat să lanseze electricitate prin bateriile sale. Curentul a venit prin iradiaţiile electrice din apa găleţii, în găleată şi din găleată prin mâinile mele, în corpul meu. Dacă ar fi întâlnit în cale un peşte, electrocutarea ar fi fost mortală.

Lansarea de nouri artificiali sub formă de perdele de nori, nu este un procedeu neobişnuit în Zoologie. Perdeaua de nori nu este un procedeu tactic al sepiei, deoarece rareori, atacatorii sepiei pot pătrunde prin norii de cerneală, pe care acest metazoar cnidozor îi lansează pentru protecţia sa proprie. O primejdie pentru sepia ar exista numai în cazul unui atac repetat după lansarea primelor granate cu cerneală. După ce vălul de fum de cerneală a fost lansat, sepia e nevoită să se retragă într'o poziţie de inerţie, până poate fabrica o nouă cantitate de cerneală. (UTA)

Norme

pentru frecerea în Basarabia şi Bucovina

1. Toţi acei care doresc să treacă în Basarabia şi Bucovina vor înainta o cerere, după modelul alăturat, la Prefecturile de judeţ respective, unde se găsesc formulare de cerere, iară pentru Capitală, direct la Preşedinţia Consiliului de Miniştri.

2. Prefecturile vor lua avizul poliţiei şi organizaţiunilor profesionale respective (Poliţia va referi asupra purtării petiţiunilor şi membrilor familiei lor). Cererile astfel întocmite vor fi înaintate de Prefecturi de două ori pe săptămână prin curieri, spre a se obţine autorizaţiunea de trecere, la Preşedinţia Consiliului de Miniştri, Cabinetul Civilo-Militar pentru Administrarea Basarabiei şi Bucovinei.

3. Cererile vor fi însoţite în limitele posibilităţilor, de următoarele acte:

a) Pentru toţi solicitanţii.

Certificat de naţionalitate sau orice alt act prin care să se poată dovedi naţionalitatea. Acesta este indispensabil.

b) Pentru reprezentanţii sau diferiţii salariaţi ai firmelor sociale sau individuale, o declaraţie a întreprinderii respective, prin care să se garanteze moralitatea, onestitatea şi sentimentele patriotice ale solicitanţilor.

c) Pentru comercianţii refugiaţi, dovadă că au avut firma înscrisă în acel teritoriu.

d) Pentru comercianţii sau persoanele care doresc să întemeieze o firmă comercială, o recomandăţie din partea Camerei de Comerţ şi Industrie, ori dela doi membri ai Camerei de Comerţ respective, vizată de Camera de Comerţ.

e) Pentru agricultori, dovadă că au fost proprietari sau că pe timpul refugului au exeracitat această profesiune şi unde.

4. Comisiunile pentru administrarea bunurilor evreieşti vor lua măsură, ca acei refugiaţi care au avut loturi de lucru, să nu lase aceste loturi prin interpuşi.

5. Pentru cei care vor obţine autorizaţia de trecere, Poliţiile şi Jandarmeria vor face cunoscut acest lucru organelor respective, din localităţile unde merg acele persoane.

6. În ceea ce priveşte funcţionarii publici, aceştia vor putea trece în Basarabia şi Bucovina pe baza autorizaţiunilor date de Ministerele respective.

Tabele de funcţionarii trimişi se vor înainta săptămânal de două ori (Joiă şi Sâmbăta) la Preşedinţia Consiliului de Miniştri.

7. Domnii Prefecţi de judeţe, Şefii ai Poliţiilor, Preşedinţii ai organizaţiilor profesionale, sunt rugaţi a pune cea mai mare grijă în rezolvarea cererilor, astfel ca nici una să nu întârzie mai mult de trei zile, dela data primirii, până va ajunge la Preşedinţia Consiliului de Miniştri.

8. Autorităţile vor da toate actele şi avizele necesare solicitanţilor, fără nici un fel de taxe şi fără timbre.

Secretar General al Preş. Cons. de Min.

(ss) O. Vlădescu

Deleg. al Marelui Cartier Gen. Maior, (ss) Stelian Iamandi

Mica publicitate

Se caută vânzători români des-
toinici în fierărie. Preferaţi cei ce
posedă limba germană. A se adresa
BARBU & Co. Braşov, Piaţa Liber-
tăţii 29.

S'au pierdut următoarele permise
de biciclete şi se declară nule în mâna
oricui s'ar găsi:

Chrestel Ianeta Margareta, Str.
Carpaţilor No. 5. 872 seria ghörke
662111.

Chrestel Andrei, Str. Carpaţilor
No. 5. No. de bicicletă No. 1131 Mar-
ca Stauer f.

Informaţiuni

Redobândirea numelor de familie germane maghlarizate

Monitorul Oficial publică următorul
decret-lege:

Art. 1. Dispoziţiunile art. 20—29
inclusiv din legea numelui se vor aplica
prin asemănare şi pentru redobândirea
vechilor nume germane, de către cetăţenii
români, cărora în timpul stăpânirii ma-
ghiare li s'au maghlarizat numele de
familie.

Art. 2. Cererile de redobândirea nu-
melui de către persoanele prevăzute la
art. 1., vor fi făcute până la 1 Ianua-
rie 1942.

*

Uciderea ţaranilor în Unlu- nea Sovietică

Conform unei statistici oficiale so-
vietice, numai în primii cinci ani ai
dominaţiei bolşevice au fost ucişi în
Rusia în total 1.936.000 persoane, din-
tre care 815.000 deci aproape jumătate
au fost ţarani. (E. S. S.).

ROMÂNIA

Judeţul Braşov, Plasa Centrală
PRIMĂRIA COMUNEI PREJMER

Nr. 3350—1941

A N U N Ţ

Târgul de ţară din comuna Prej-
mer, Jud. Braşov, atât cel de vite, cât
şi cel de mărfuri se ţine în ziua de
Duminică 10 August 1941.

POIANA Braşovului

Parcele a circa
1300 m.p., peste
drum de Turcu
vinde

POMPONIU

Bucureşti, str. Paris, 31

**STĂLPI DE STEJAR
PENTRU TELEFON
caet de sarcini oficial
500 buc. dela 7 la 9 m.
a se oferi direct la
S O C. NAŢIONALĂ DE
GAZ METAN, MEDIAŞ**

CRONICA RAZBOIULUI

Rusia sovietică se năruie. — România merge spre biruința finală...

O altă fază importantă a războiului din Răsărit a luat sfârșit. Victoria trupelor germano-române grăbește terminarea unui războiu, considerat ca cel mai mare din toate timpurile. Dacă până acum propaganda iudaică a încercat *totul* pentru a diminua importanța victoriilor de pe frontul de Răsărit; dacă unii au nutrit speranța într'un eșec german, astăzi realitatea a ridicat vâlul minciunilor și a statornicit credința într'o pace dictată de interesele vitale ale fiecărui popor încadrat în ordinea, disciplina și munca ce va începe pentru construirea Europei noi. De fapt noua ordine europeană se cristalizează pe măsură ce ultimul și cel mai mare stat al bătrânului continent este silit să închine steagul.

Pentru noi Români, ca și pentru majoritatea popoarelor, sfârșitul războiului este așteptat cu încredere în dreptatea care nu va trebui cersită nimănui.

Praznicul cel mare al învierii neamului românesc se apropie... Peste întinsurile locuite de Români, vor răsuna, în curând, imnuri de biruință și nimeni nu se va putea opune trasării unui hotar, care să cuprindă cea mai îndepărtată brazdă românească.

Așa precum la Răsărit frații rămași în viață au îngenunchiat cucernic în fața icoanelor și a armatelor liberatoare, tot astfel și alții fii ai neamului așteaptă ziua mântuirii.

Onoarea neamului, recâștigată de brava noastră armată, prin jertfe care n'au putut fi ocolite, dau certitudinea cimentării granițelor din nou întregite.

Și, un fapt adânc grăitor, este cinstirea eroismului armatei noastre, prin decorarea generalului Conducător, personal de către Fuehrerul Adolf Hitler, cu cea mai mare distincție germană de arme, Crucea de de cavaler al „Cruții de Fier”. Gestul Fuehrerului este menit să sublinieze vitejia soldatului român și să cinstească priceperea generalului Antonescu, care a condus spre biruință armatele germano-române depe frontul românesc; și, în același timp, spulberă intriga și minciuna, care au servit ca mijloc de informare al unor oficine și posturi de radio străine, pentru a întuneca, prin insinuări perfide, gloria armatei române și demnitatea Statului nostru.

Barbariile comise de evrei și comuniști în Basarabia

Cu cât trece vremea, autoritățile românești din Basarabia și Bucovina, descoperă tot mai multe din cruzimile comise de evrei și comuniști asupra populației românești. La părăsirea orașelor și satelor adeptii „tavarășului” Stalin, au primit dela comisarii poporului bombe și material incendiar, cu ajutorul căruia au transformat în ruine așezările omenești, au incendiat depozitele, au stropit cu petrol interioarele și părăsind casele răjnind, au luat drumul peste Nistru.

Bolșevicii au avut în evreimea din Basarabia pe cei mai devotați „tovarăși” pentru distrugerii și asasinat; pentru aceasta s'a dat o atenție deosebită refugierii lor în „raii lui Stalin”. Pe când evreimea evacuată de bolșevici era transportată în automobile și autobuze, Români și creștinii au fost mânăți din urmă cu puștiile încărcate, pe jos, flămânzi, goi și legați. Un adevărat pohod na Sibir

Puținii dintre Români rămași în cartierul gării Chișinăului, au povestit cum acei destinați deportărilor, au fost încărcăți în vagoane închise hermetic, ținuți zile și nopți întregi fără apă și fără mâncare, iardin vagoane se auzeau adevărate urlete. Mulți dintre Români ținuți astfel au murit. Intr'un vagon din gara Tighina Români ne mai putând suporta chinurile setei, s'au strangulat unii pe alții. In gara Chișinău, femeile și copii, care s'au încumetat să aducă apă bieților deportați, au fost împușcați.

De-abia când ultimele nădejdi de a mai rămânea în Chișinău au fost spulberate, când bubuiturile tunurilor se apropiu din ce în ce de capitala Basarabiei, bestiiile roșii au dat drumul vagoanelor. Numărul celor transportați astfel se cifrează la mii de oameni. Ridicarea lor de acasă s'a făcut în mod barbar. Au fost ridicați și copii, și bătrâni neputincioși. Dacă în ziua de 13 Iulie n'ar fi fost un bombardament al avioanelor aliate deasupra Chișinăului, n'ar mai fi fost găsit în oraș nici un Român, nici un creștin. Vagoanele erau gata, dar graba a pus capăt barbariei.

Ca un semn divin, o bombă a căzut chiar peste marele rabin Tzirlersohn, același care a fost senator de drept în România, același care a fost primar al Chișinăului, același care a subvenționat protestele iudeo-comuniștilor la Geneva.

Către Odesa au fost transportați zeci de mii de Români, de a căror soartă nu se mai știe nimic. La ocuparea de către trupele aliate a nodului de cale ferată Radelznia, au fost găsiți un număr de 2000 de deportați români, într'o stare de plâns. Cei salvați au declarat că un număr egal de deportați au fost împușcați pe drum. In toate orașele din Basarabia barbariile sunt de nedescris. Dacă nu s'a reușit să se ridice întreaga familie, apoi nu există o singură familie care să nu aibă unul sau doi dispăruți. Iudeo-comuniștii și bolșevicii de dincolo de Nistru au reușit să aducă la îndeplinire unul dintre cele mai importante puncte ale programului comunist: distrugerea familiei.

Femeile mai tinere rămase prin orașe, povestesc cutremurate de groază și rușine, cum erau ridicate de lângă soții și copiii lor, de către agenții poliției secrete ruse, în cele mai multe cazuri evrei și duse pe front, unde soldații ruși și-au satisfăcut poftele bestiale.

Dacă noi, cei din dosul frontului, ne cutremurăm de scârbă și revoltă citind relatările celor văzute de alții, apoi cei care au trăit și au suferit atrocitățile regimului dictatorului roșu cu greu își păstrează în suflete, față de acele bestii cu chip de om, un sentiment de milă. Nu va trebui nici o cruceare, nici pentru ei, nici pentru cei care s'au încumetat să mai rămână pe meleagurile noastre, încrezători încă în omnia bietului Român, atât de iertător. Mijloacele care au servit ieri propagandei comuniste și în special fotografiile luate la numeroasele manifestații din anul de crudă stăpânire bolșevică, vor fi cel mai bun mijloc de identificare al bestiiilor. Odată descoperite și dovedite toate elementele care au împărșiat groaza și teroarea în rândurile Românilor, vor trebui la rândul lor să-

și primească pedeapsa. Aceasta nu pentru a se da satisfacție unui popor, care n'a dorit niciodată moartea păcătosului, ci pentru ca viața Basarabiei să nu fie tulburată de acum înainte de nicio

umbră a trecutului, și pentru ca siguranța și ordinea statului să nu mai aibă de lucru cu asemenea elemente, care cu siguranță vor încerca mâne din nou, să învenineze sufletul fraților noștri.

Trupele germano-române înaintează în Ucraina

După ocuparea Somenskului, unde au fost cele mai mari încercuiri de trupe, armatele germano-române înaintează victorioase și în Ucraina. Agențiile de presă și ziarurile de pretutindeni scot în evidență importanța victoriei dela Smolensk, care are un caracter hotărâtor asupra altor teatre de luptă. Dacă încercările de a ieși din încercuiri ale trupelor bolșevice au dat greș și dacă formidabila rezistență din spațiul frontului de luptă cuprins între localitățile Smolensk, Polosk, Nevel și Moghilev a fost străpunsă, apoi este ușor de înțeles, că armatele aliate și-au făcut drum liber spre calea ce duce la Moscova și Kiev. Se pare chiar că ultima localitate, Kievul, să cadă în curând în mâinile forțelor germano-române, deoarece în regiunea cuprinsă între Smolensk și Kiev, pe valea râului Nipru, forțele bolșevice au fost complet nimicite, sau puse în situația de a nu putea rezista. La aceasta se mai adaugă teama comandamentului sovietic de a nu pierde forțele masate în regiunea Odesei, care sunt amenințate de forțele române ce înaintază din Sud și care tind să facă joncțiunea cu trupele care înaintază

dela Nord. In cazul când trupele bolșevice nu vor reuși să se retragă de pe malul Mării Negre, ele sunt amenințate de o încercuire asemănătoare celei din Sudul Basarabiei. Odată cu ocuparea Kievului, bolșevicii pierd una din marile localități, care reprezintă o importanță strategică de netăgăduit. De altfel, armatele generalului Vorosilov, care luptă în sectorul central al frontului, sunt în descompunere, iar înlocuirea lor cu trupe și armament proaspăt nu mai este posibilă, deoarece armata aeriană germană ține în șah orice manevră menită să schimbe situația actuală.

Și, în timp ce milioane de soldați bolșevici sunt scoși din luptă, ajutorul american pare a nu mai sosi niciodată, sau dacă el va fi pornit de peste Ocean, mărimea lui nu poate fi apreciată. Cu toată imensitatea suprafeței Rusiei sovietice și cu tot numărul mare de „cioloveci”, Kremlinul trebuie să-și dea seama, că partida este piergată. Zădărnice sunt toate eforturile evreilor de a stăpâni o țară de mărimea Rusiei, căci puterea crucii îi amenință pretutindeni, chiar în îndepărtatele ținuturi ale Siberiei.

Căile de comunicație din marele cot al Niprului au fost distruse

Avioane de luptă și de vânătoare au nimicit în Sudul localității Smolensk 16 vase de navigație fluvială, care serveau drept mijloc de transport, în locul căilor ferate distruse. In același timp au fost bombardate cu multă precizie numeroase coloane de aprovizionare. Toate căile de comunicație, care se găseasc în marele cot al Niprului, au fost distruse. Trenurile, care întâmplător se îndreptau spre anumite puncte ale frontului, au fost nimicite.

In sectorul central baterii bolșevice au fost reduse la tăcere, depozite de benzină au fost aruncate în aer, iar pierderile în oameni și materiale de războiu sunt fantastice.

Din Helsinki se anunță că un tren blindat sovietic a fost aruncat în aer de câteva bombe aruncate în plin de un avion în picaaj. Același post arată că de câteva zile bolșevicii nu au mai întreprins atacuri aeriene de-asupra Finlandei.

Alte orori bolșevice

Câteva cartiere ale orașului Dorpat din Estonia oferă un aspect îngrozitor. Ele au fost pustiite de bolșevicii care se retrăgeau. Numeroase magazine au fost jefuite și nimicite și jefuite, de soldați în frunte cu șefii lor politici. In curtea închisorii au fost descoperite 200 de cadavre de bărbați și femei pe care bolșevicii îi omoriseră înainte de plecarea lor. Toate personalitățile din oraș, care nu erau bine văzute de bolșevici, au fost împușcate. Biblioteca din Dorpat, care trece drept una din cele mai prețioase din Europa, a fost devastată și cărțile împărșiate. La intrarea trupelor germane în oraș, acestea au adunat numeroase manuscrite prețioase, pe care Rușii le-au rupt și le-au aruncat.

Iată în ce constă spiritul în care au fost crescute armatele lui Stalin. Nimic din ce înseamnă civilizație, nimic din ce le-ar putea lumina mintea îndobitocită de otrava comunistă.

Ajutorul American...

In fața atrocităților și barbariilor ce se țin lanț, d-l Roosevelt practică o politică neîntâlnită încă la un conducător al Statelor Unite. El luptă pentru a țări în războiu Statele Sud, americane, pentru a se servi în felul acesta de un instrument în politica sa imperialistă. Pas cu pas înaintează spre Sud, amenințând independența Statelor din acea parte a Americii.

Popoarele europene, dornice de liniște și pace, cred însă în temeinicia stării ce se profilează la orizontul unor vremi noi, în care Europa se va ridica biruitoare, peste toate amenințările alimentate de ura iudaică.

Mardare Mateescu

S'a interzis evreilor de-a avea servitoare și servitori de religie creștină

In Nr. 55 al gazetei noastre ne ocupam și de problema servitoarelor. Inregistrăm acum, cu toată satisfacția, ordinul Vicepreșidenției Consiliului de Miniștri, prin care se interzice evreilor de-a avea servitoare și servitori de religie creștină. Evreii care utilizează creștini în gospodăriile lor, ca slugi ori slujnice, sunt obligați să-i elibereze imediat, interzicându-se cu desăvârșire pe viitor asemenea angajeri.

Ceeace este cât se poate de bine.